

TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2021: Nuorten työelämämaisemat

Riikka Lehtinen, asiantuntija nuorten työelämätaidot, Talous ja nuoret TAT

Jokainen nuori innostuu työelämästä, hallitsee omaa talouttaan ja tahtoo toimia yritteliäänä yhteiskunnan jäsenenä.

TATin vuosi 2020

yli
690 000 **NUORTA**

oppi avullamme
taloudesta, työelämästä ja
yrittäjyydestä



Koulutimme talouden,
työelämän ja yrittäjyyden
teemoihin



4 600
OPOA JA
OPETTAJAA

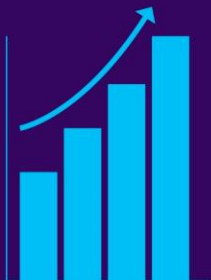


TALOUSSANKARI

Pelaajia oli liki

22 000

ja keskimääräinen pelaika
nousi yli 19 minuuttiin.



Vuonna 2020

BISNESKURSSIEN

käyttäjämäärät kasvoivat

180%

Bisneskurssien digitaalisia
oppimateriaaleja opiskeli

20 790

toisen asteen opiskelijaa.

DUUNI- KOUTSI

Duunikoutsin
käyttäjiä tuli yli

13 300

lisää.



KESÄYRITTÄJÄ-

ohjelmaan osallistui
vuonna 2020 yhteensä
170 nuorta, joista



sai yritystoiminnan
käyntiin kesän aikana.

Joka kolmas aikoi jatkaa
toimintaa kesän jälkeen.

MUN ELÄMÄ, MUN VASTUU

-oppituntia katsottiin
alakouluissa yli



22 500
minuuttia.

TAT VUOSI 2020



4 764

Opettajaa, opinto-
ohjaajaa ja opettajaksi
opiskelevaa osallistui TATin
täydennyskoulutuksiin.



KUN KOULU LOPPUU

-palvelua käytettiin yli

440 000

kertaa.

TAT NUORTEN TULEVAISUUSRAPORTTI

-tutkimukseen vastasi lähes

9 000

nuorta yläkoulusta
sekä toiselta asteelta.



TATIN SIJOITTAJAKOULUN

kokeiluun osallistuneet
nuoret antoivat kurssille
keskiarvosanaksi

4,4 /5

YRITYSKYLÄ

tavoittaa

80%

Suomen kuudes-
luokkalaisista ja

65%

yhdeksäs-
luokkalaisista.



YRITYSKYLÄN

toiminnassa on mukana
yli 100 yhteistyökumppania
ja yli 200 kuntaa.

Yrityskylän oppimis-
ympäristöjä on jo

11

paikkakunnalla.

TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2021

- **Aineistonkeruu:** 1.3.-1.4.2021
- **Valtakunnallisesti:** vastaajia yhteensä 14 939
- Tyttöjä 7813, poikia 6117
- Yläkoulussa 11 486 (2005 syntyneitä 58%, 2006 syntyneitä 34%), lukiossa 2 168, ammatillisella toisella asteella 1 285
- Virhemarginaali 95% luotettavuustasolla koko aineistossa virhemarginaali yläkoulujen osalta 1%, lukion 2% ja ammatillinen koulutusten osalta 3%.

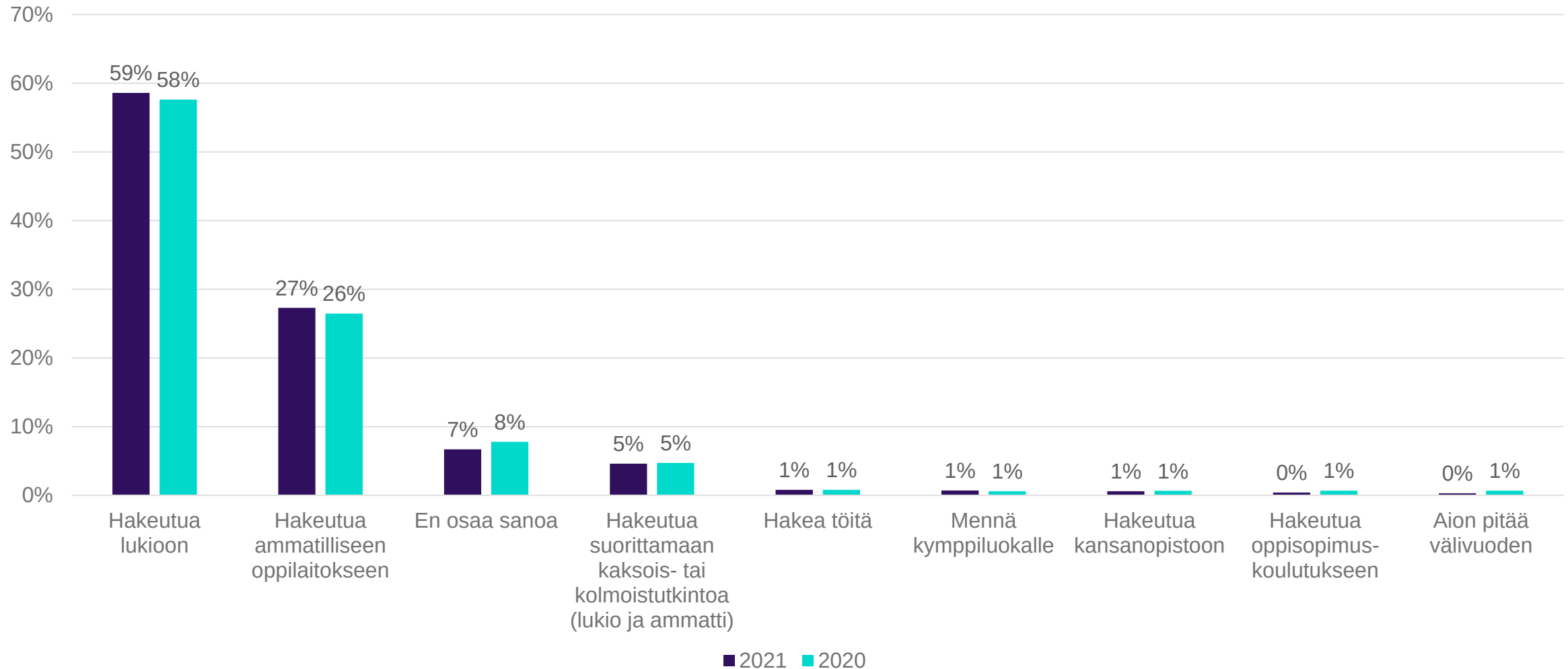


The background image shows three people on a roller coaster. In the foreground, a young man with dark hair is smiling broadly, wearing a white t-shirt with 'THE NORTH FACE' logo. Behind him, a woman with blonde hair and glasses is also smiling. To the right, another woman with blonde hair is laughing with her head tilted back. The roller coaster tracks are visible in the background, and the entire scene is overlaid with a semi-transparent purple filter.

Yleistä tulevaisuusmaisemista

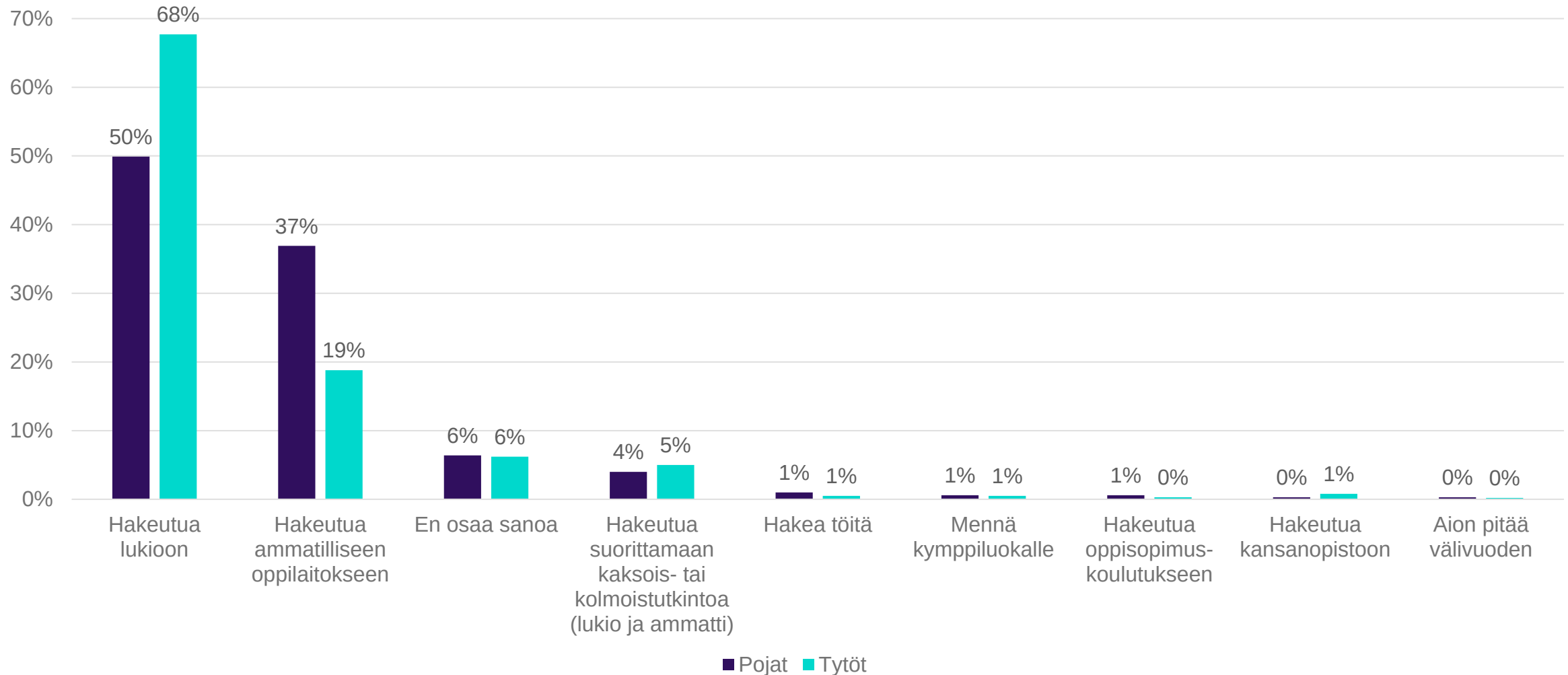
Peruskoululaisten tulevaisuuden suunnitelmat

Mitä seuraavista ajattelet tällä hetkellä ensisijaisesti tekeväsi peruskoulun jälkeen? 2021 vs. 2020



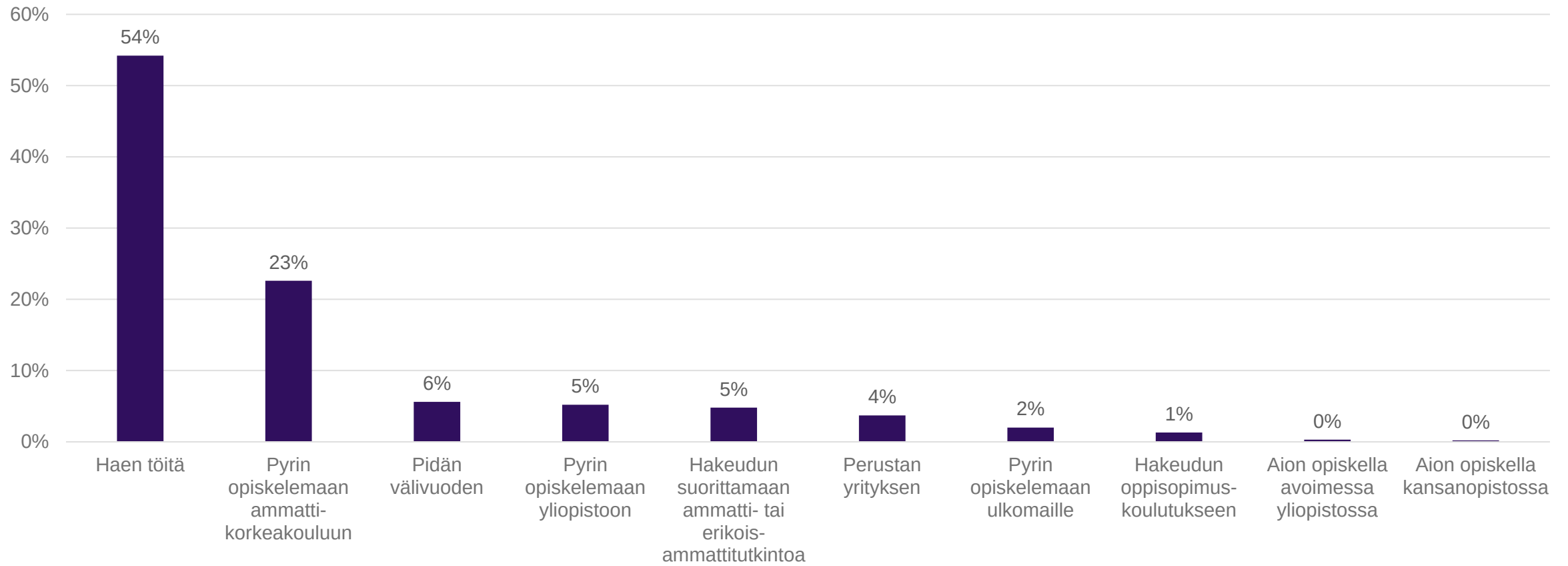
Peruskoululaisten tulevaisuuden suunnitelmat

Mitä aiot tehdä peruskoulun jälkeen? Pojat vs. tytöt



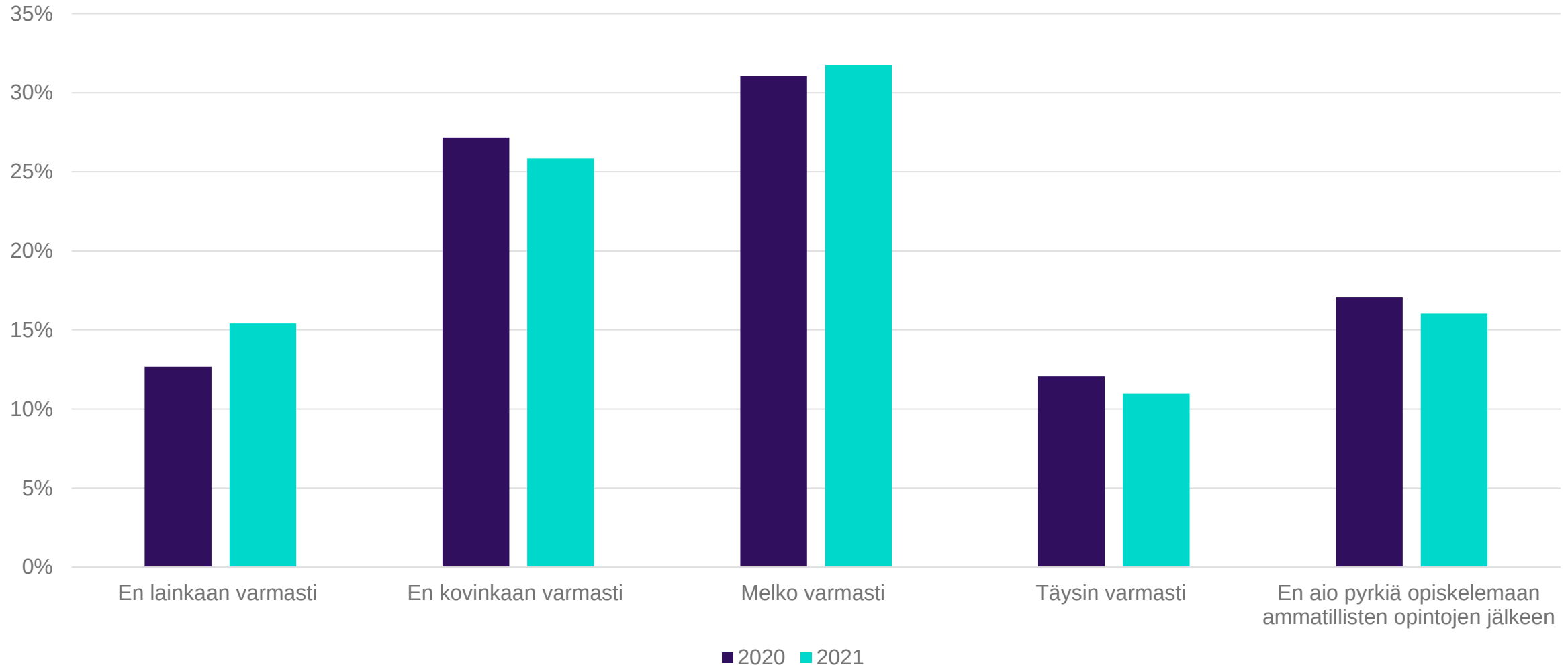
Ammatillisen toisen asteen opiskelijoiden tulevaisuuden suunnitelmat

Mitä aiot tehdä ammatillisen koulutuksen jälkeen? (1285 vastaajaa)



Ammatillisen toisen asteen opiskelijoiden tulevaisuuden suunnitelmat

”Kuinka tarkasti tiedät tällä hetkellä, mihin aiot pyrkiä opiskelemaan ammatillisten opintojen jälkeen?”

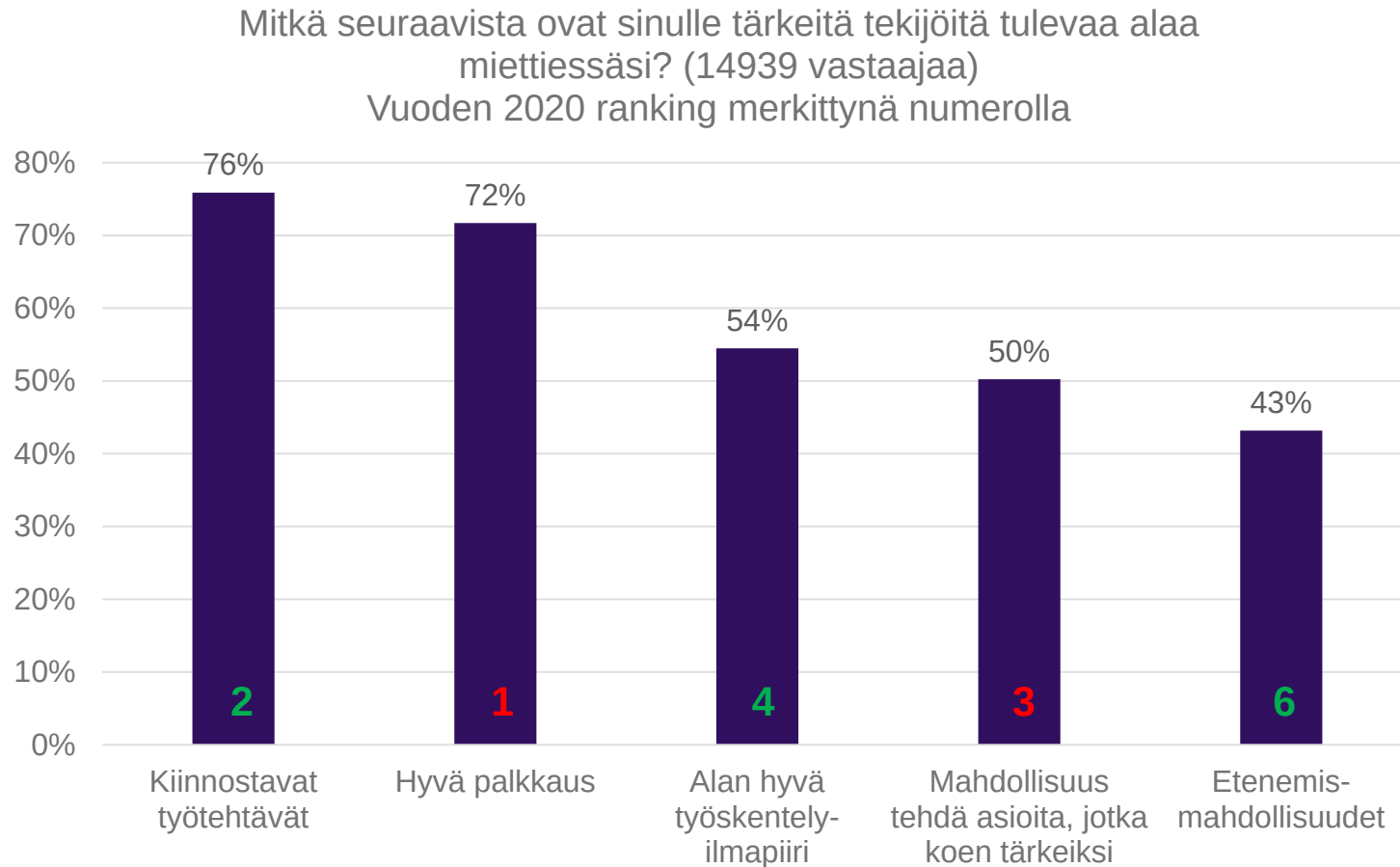


Ilon aiheita

1. Reilusti yli puolet nuorista odottaa innolla työelämäänsä pääsyä.
2. Tärkeimpinä tekijöinä tulevaa alaa mietittäessä ovat työelämän laatutekijät.
3. Tyttöjen kiinnostus johtajuuteen on nousussa.

**56% nuorista odottaa innolla
työelämäänsä pääsyä**

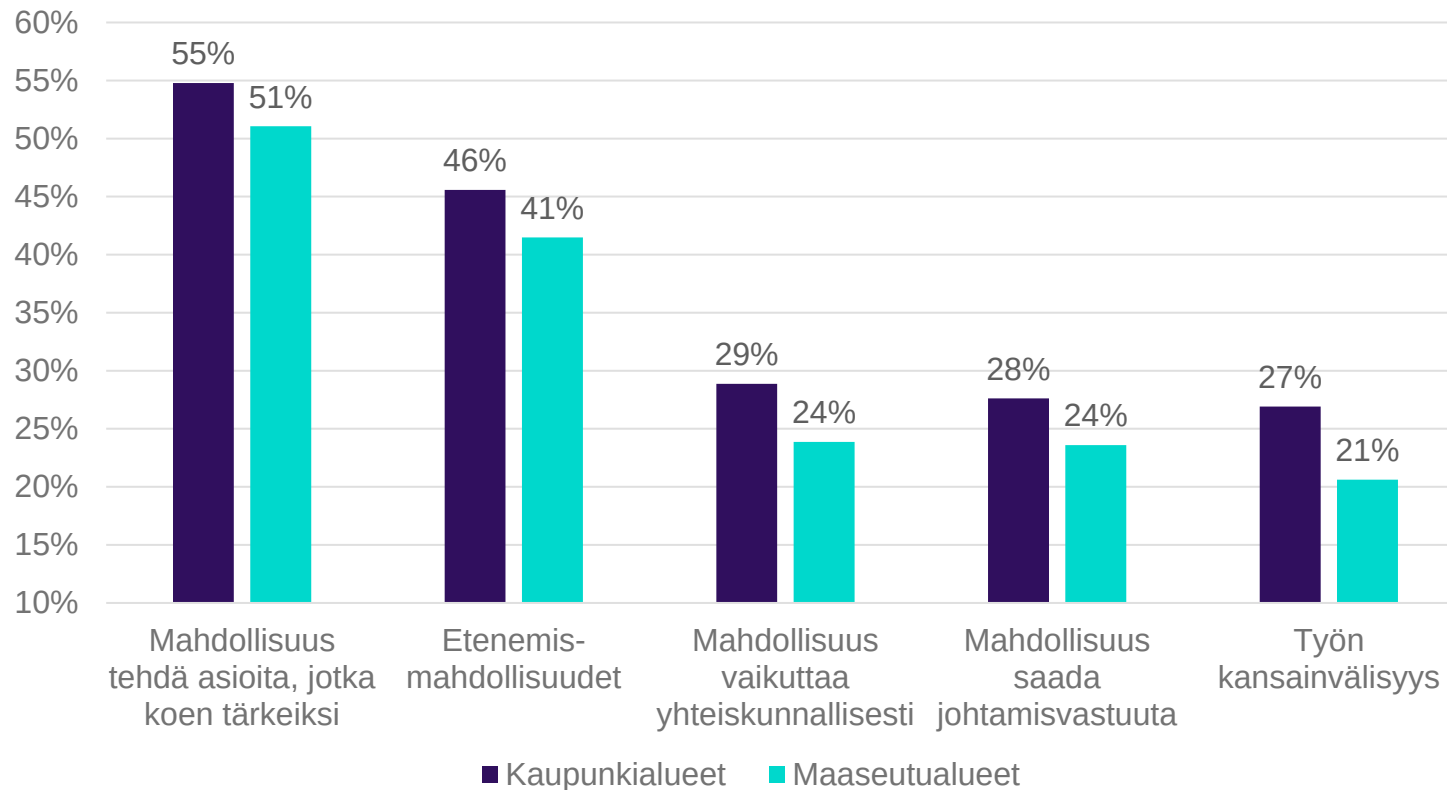
Top 5 alan valinnan syyt:



- Tärkeimpiä tekijöitä tulevaisuuden alaa miettiessä nuorille ovat työelämän laatuun liittyvät kysymykset
- Palkkaus, kiinnostavat työtehtävät ja hyvä työskentelyilmapiiri kytkeytyvät yhteen
- Mahdollisuus tehdä tärkeäksi kokemiaan asioita liittyy useimmiten alan ympäristöystävällisyyteen, ihmisläheisyyteen ja alan vastuullisiin toimintatapoihin
- Arvovetoiset syyt ovat tärkeimpiä lukiolaisille

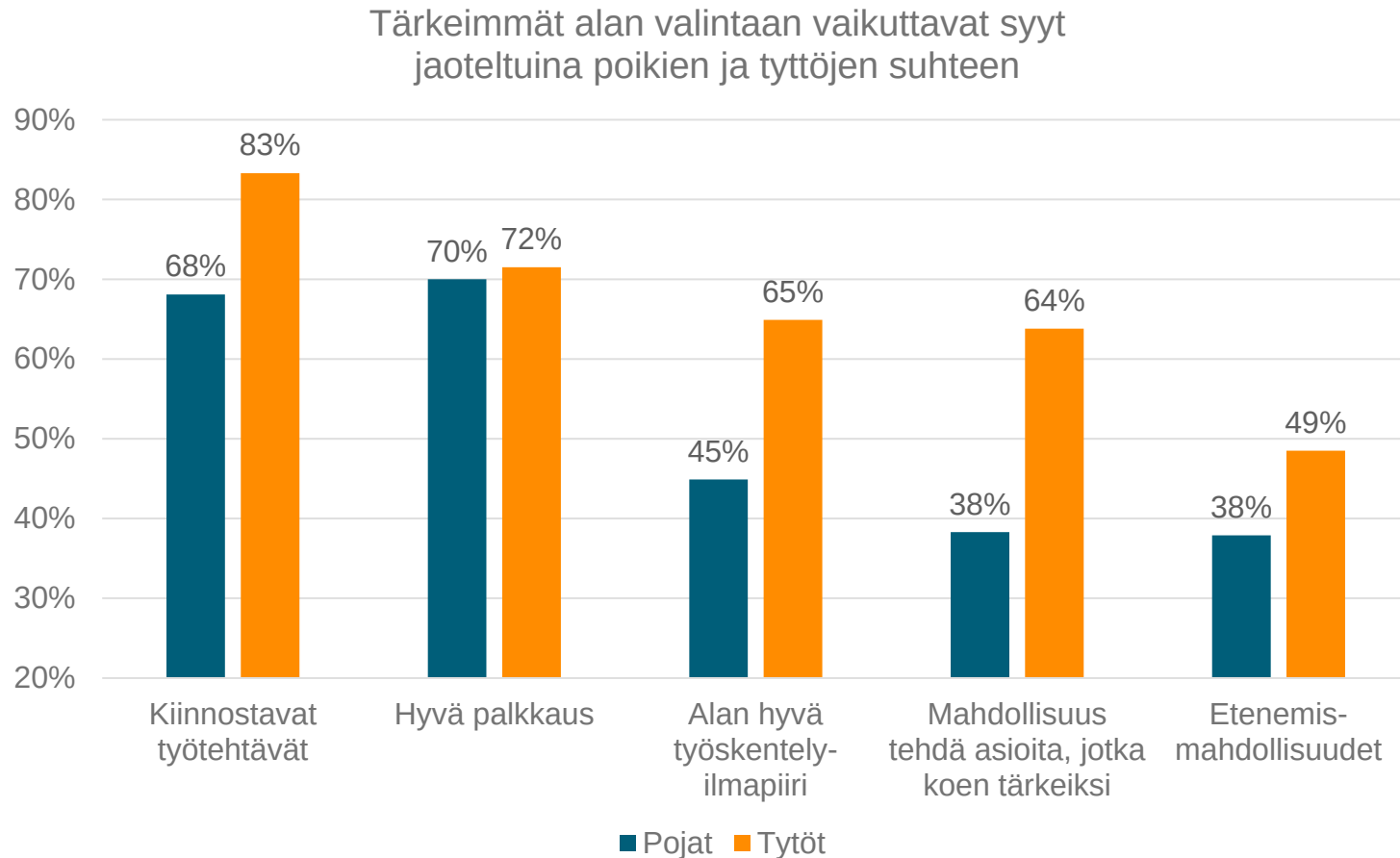
Top 5 alan valinnan syyt: maaseutu vs. kaupunki

Suurimmat erot nuorten tärkeimmissä alan valintaan vaikuttavissa syissä maaseudulla ja kaupungeissa asuvien nuorten välillä



- Kaupungissa ja maaseudulla nuorilla on samansuuntaisia tulevaisuuden alan valintaan liittyviä syitä
- Maaseudun nuorilla korostuu kaupunkinuria enemmän aiempi työkokemus alalta
- Kaupunkilaisnuorilla korostuvat maaseudun nuoria enemmän työn kansainvälisyyteen ja yhteiskunnallisiin vaikutusmahdollisuuksiin liittyvät tekijät

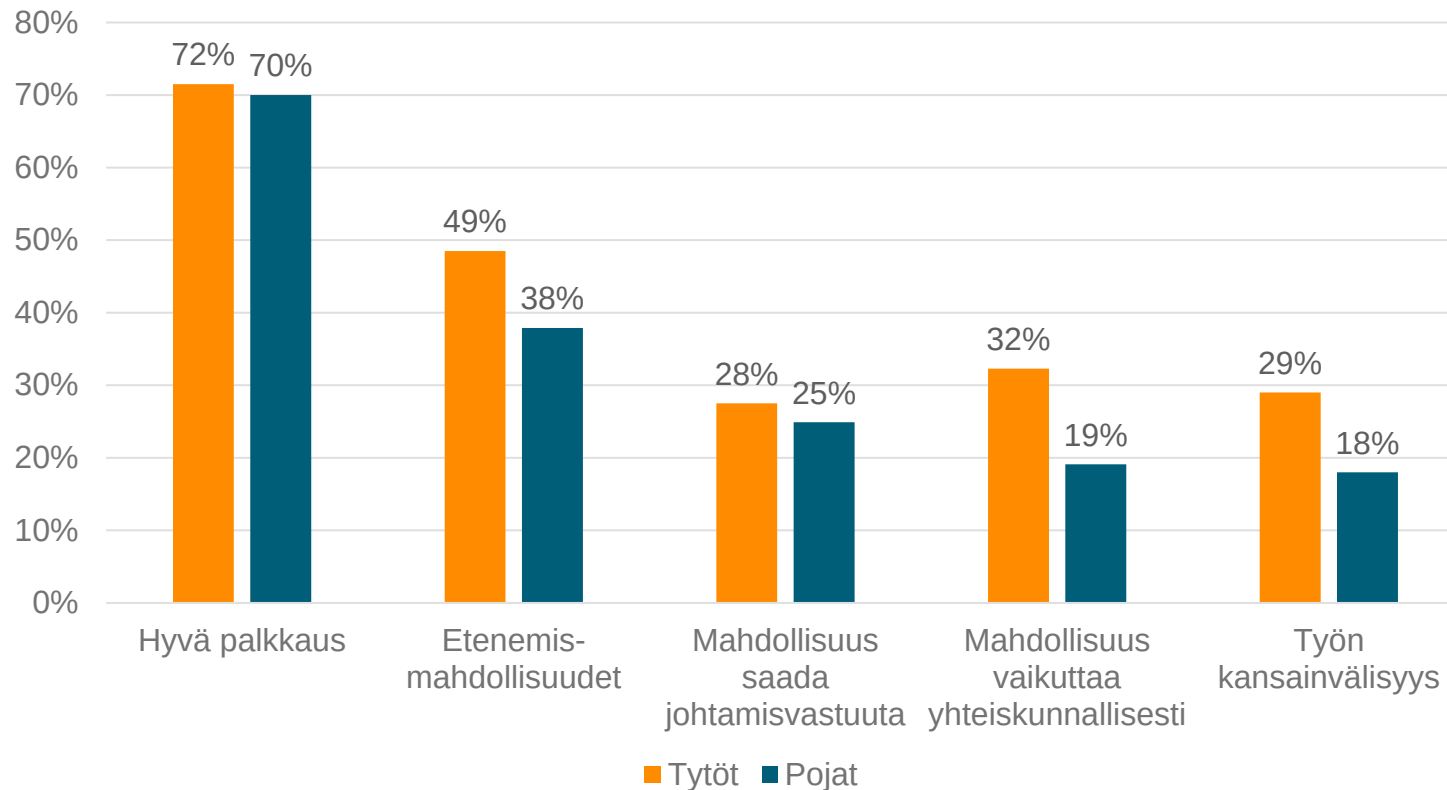
Top 5 alan valinnan syyt: pojat vs. tytöt



- Tytöt osaavat nostaa esiin selvästi erilaisia työelämän alavalintaan vaikuttavia syitä kuin pojat
- Erityisen paljon tytöillä korostuvat alan ihmisläheisyys, ympäristöystävällisyys, hyvä työskentelyilmapiiri ja mahdollisuuden tehdä tärkeäksi kokemiaan asioita
- Hyvä palkkaus on yhtä tärkeää yhtä monelle tytölle kuin pojallekin – jopa hieman useammallekin

Näköpiirissä naisten johtajuuden nousu?

"Mitkä seuraavista ovat sinulle tärkeitä tekijöitä tulevaa alaa miettiessäsi?" Tyttöjen ja poikien ero johtajuuden avainkysymyksissä



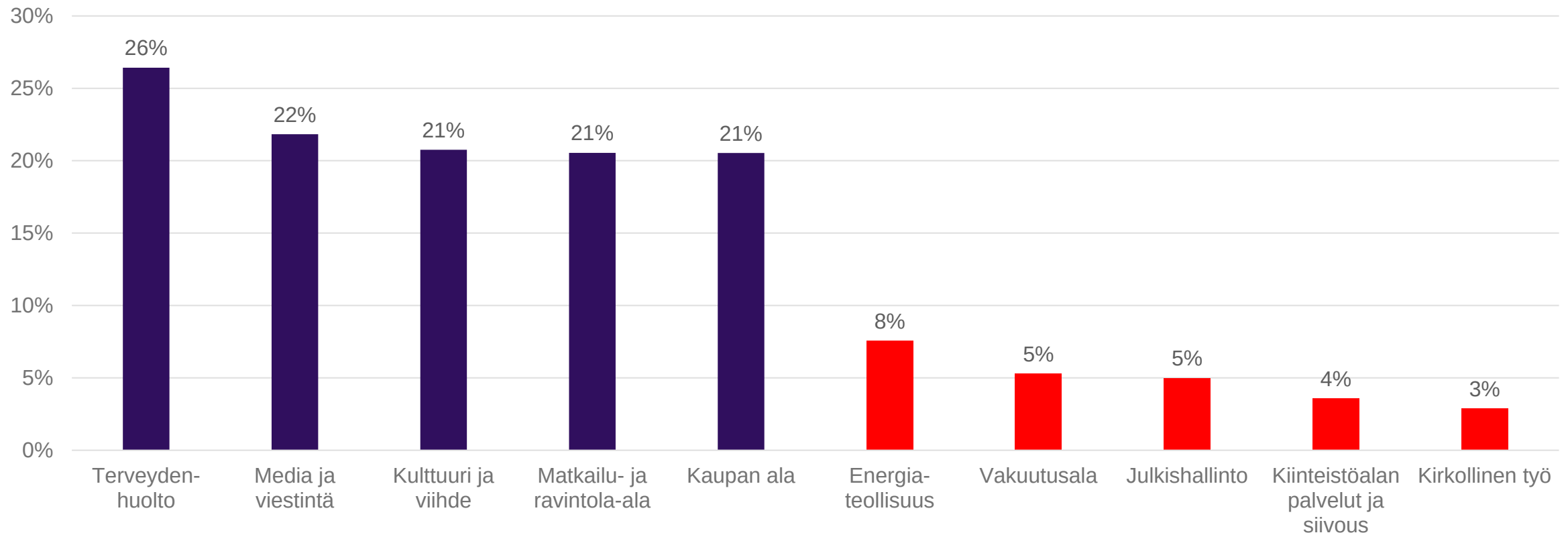
- Kyselyyn vastanneiden ikäluokassa tytöt mainitsivat poikia useammin tulevaisuuden alaan liittyviä tekijöitä, jotka liittyvät vaativiin työtehtäviin ja johtamisrooleihin
- Johtamisvastuun, etenemismahdollisuuksien ja työn kansainvälisyyden välillä on keskinäinen yhteys
- **Verrattuna vuoden 2020 kyselyyn johtamisvastuun, etenemismahdollisuuksien ja palkkauksen merkitys tytöillä on kasvanut suhteessa poikiin**

Huolestuttaa

1. Alavalinnat ovat edelleen tiukasti sukupuolittuneet.
2. Vanhempien koulutustausta ja työllisyystilanne vaikuttavat nuoren valintoihin.
3. Pojat näkevät työelämän mahdollisuudet tyttöjä kapeammin, eivätkä ole yhtä halukkaita panostamaan opiskeluun menestyäkseen työelämässä.

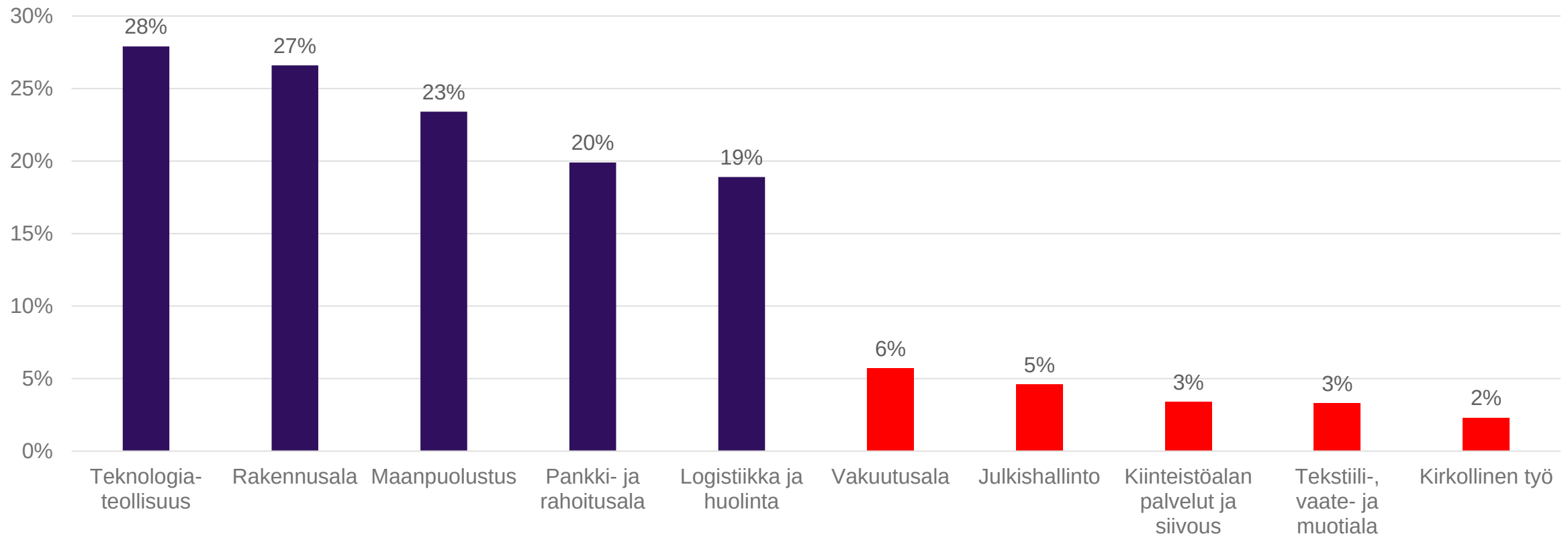
Nuorten Top&Bottom 5 -alat

Suosituimmat ja vähiten suositut alat,
joilla nuoret voivat ajatella työskentelevänsä



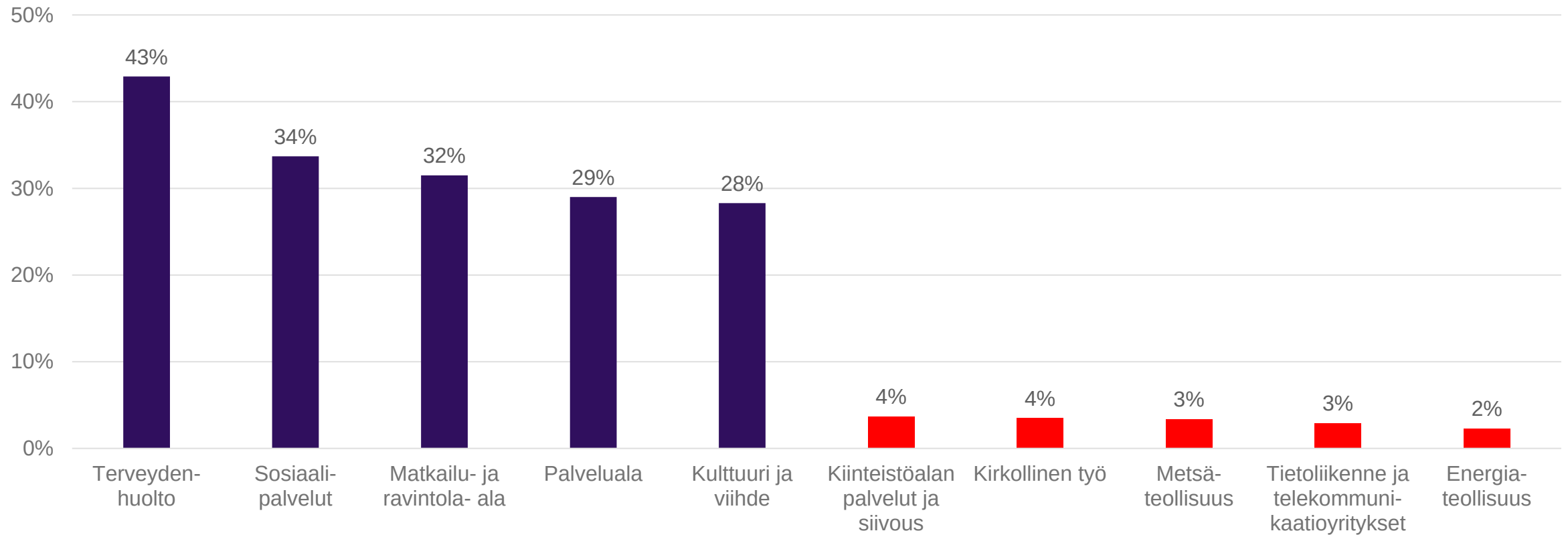
Poikien Top&Bottom 5 -alat

Suosituimmat ja vähiten suositut alat,
joilla pojat voivat ajatella työskentelevänsä



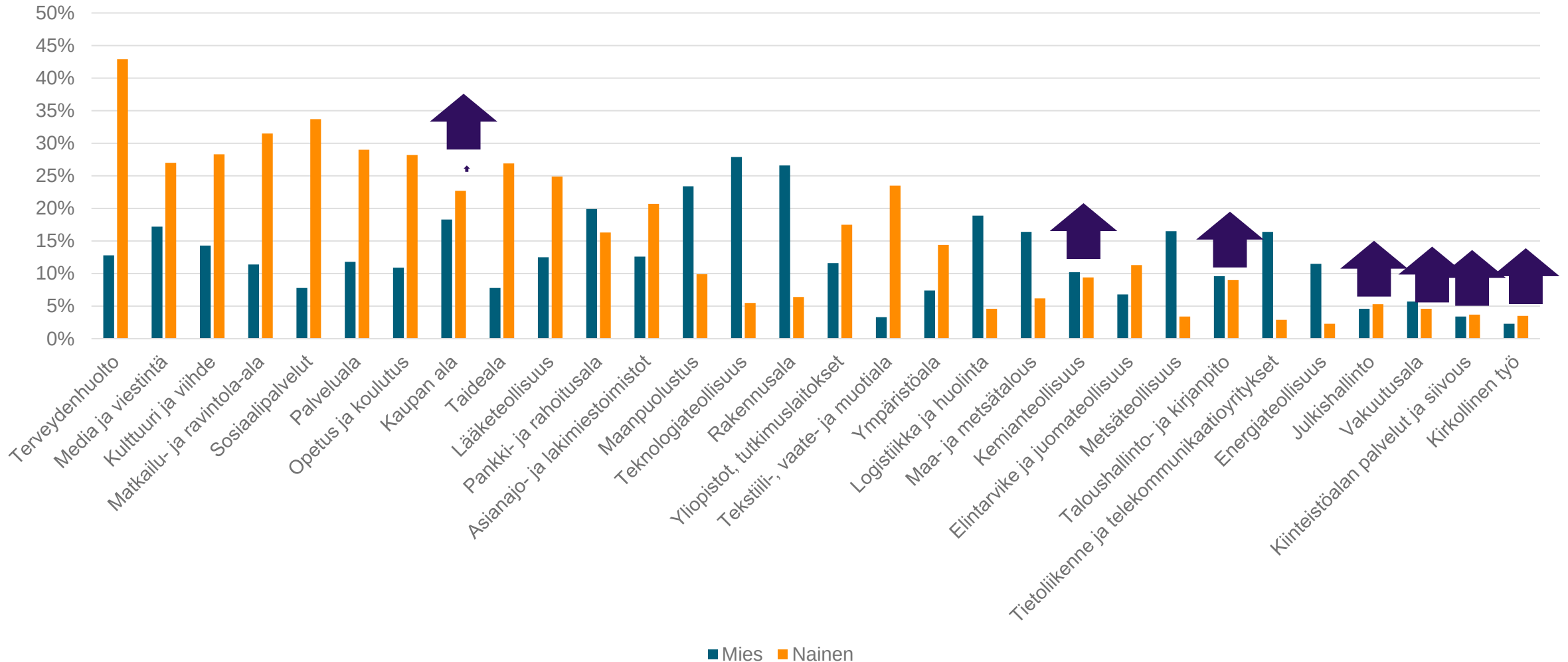
Tyttöjen Top&Bottom 5 -alat

Suosituimmat ja vähiten suositut alat,
joilla tytöt voivat ajatella työskentelevänsä



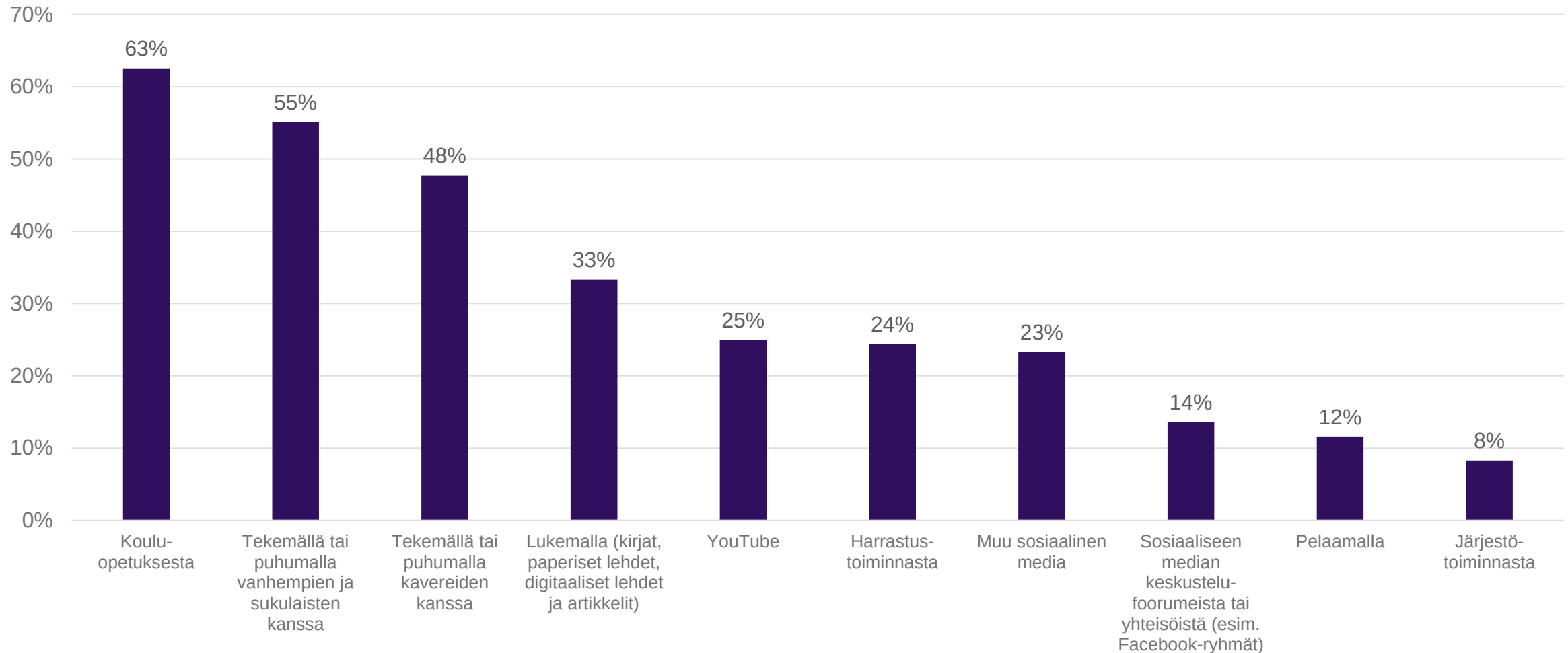
Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Ammattialojen vetovoima nuorille, pojat (6117 vastaajaa) ja tytöt (7813 vastaajaa)



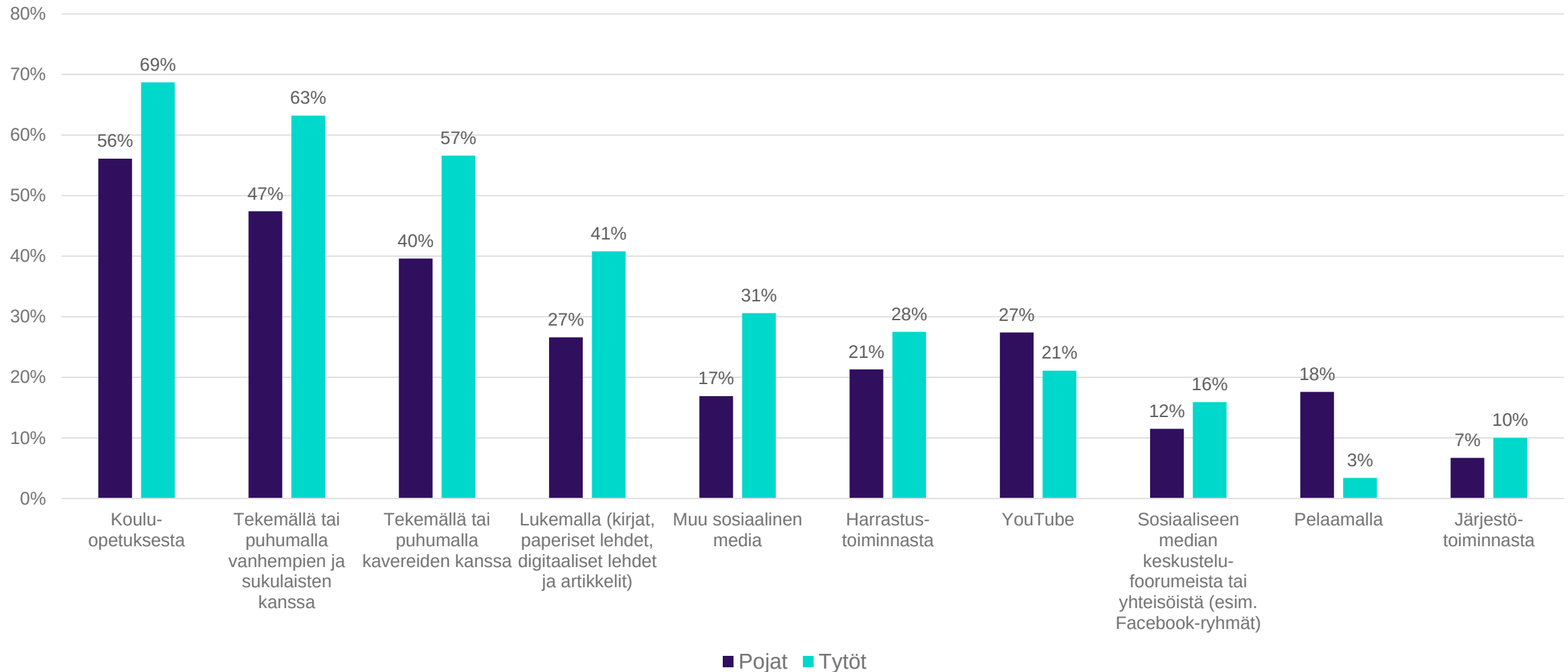
Omaa työelämää koskevat tiedot ja taidot

"Mistä koet saavasi tärkeimmät tulevaisuuden työelämääsi koskevat tiedot ja taidot?" 14939 vastaajaa



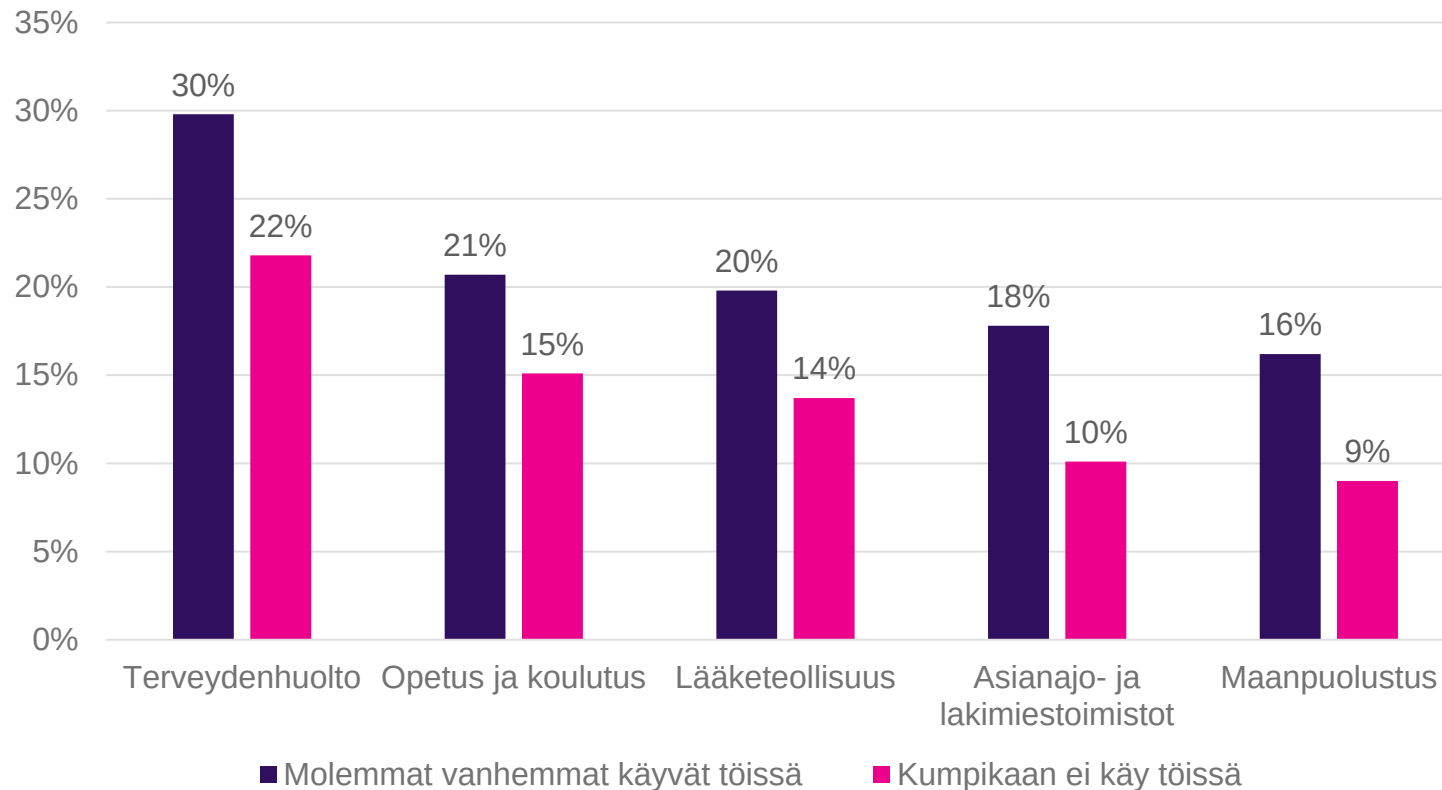
Omaa työelämää koskevat tiedot ja taidot

"Mistä koet saavasi tärkeimmät tulevaisuuden työelämääsi koskevat tiedot ja taidot?" Tytöt vs. pojat



Top 5 alat ja vanhempien työelämätilanne

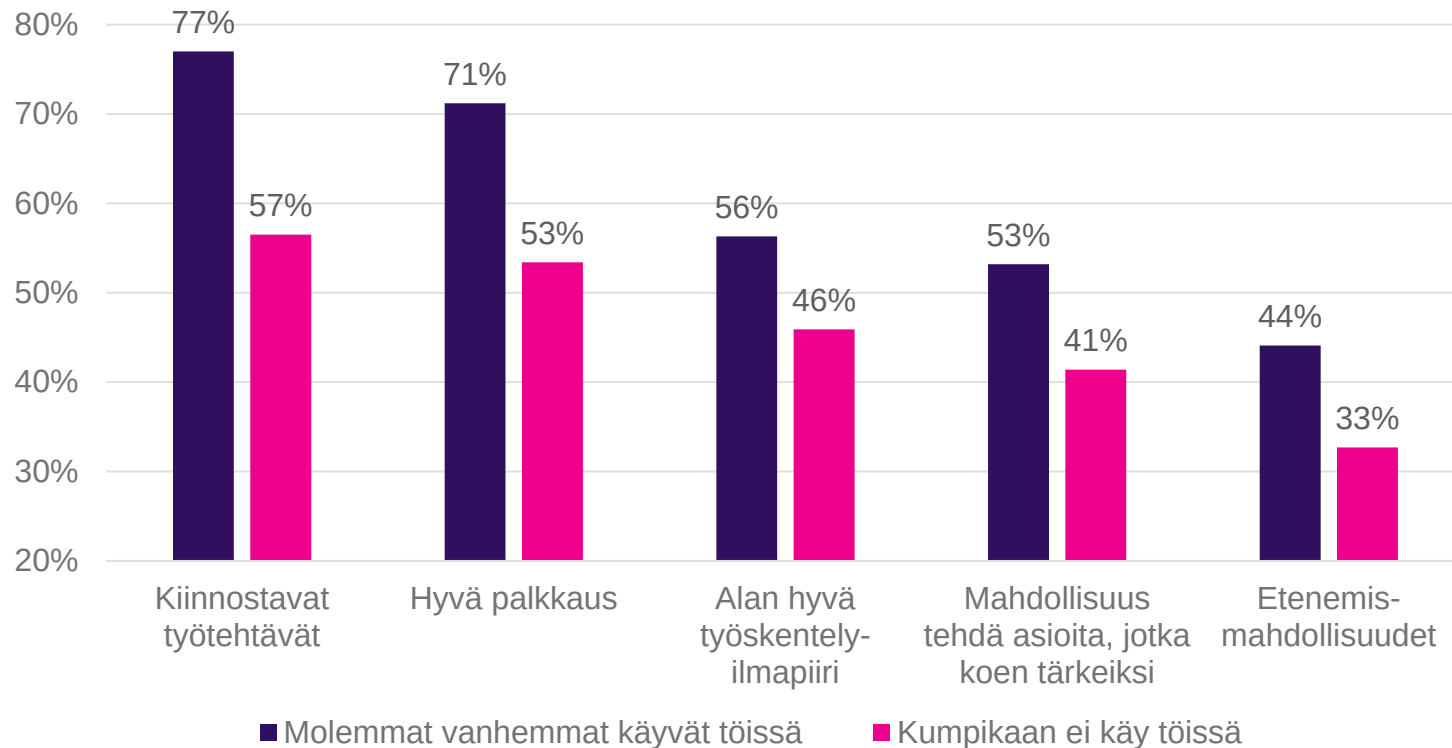
Suurimmat erot alojen houkuttelevuudessa nuorille vanhempien työssäkäynnin mukaan



- Vanhempien työssäkäynti vaikuttaa heijastuvan siihen, mitä aloja nuoret nimeävät itselleen houkutteleviksi
- Suhteellisesti suurin ero niiden nuorten välillä, joiden molemmat vanhemmat käyvät töissä ja kumpikaan vanhemmista ei käy töissä liittyy maanpuolustukseen ja asiantuntij- ja lakimiestoimistoihin
- 14% niistä, joiden vanhemmista kumpikaan ei käy töissä, ei usko löytävänsä työelämästä itselleen sopivaa paikkaa tulevaisuudessa

Top 5 alan valinnan syyt ja vanhempien tilanne

Tärkeimmät alan valintaan vaikuttavat syyt jaoteltuina vanhempien työssäkäynnin perusteella

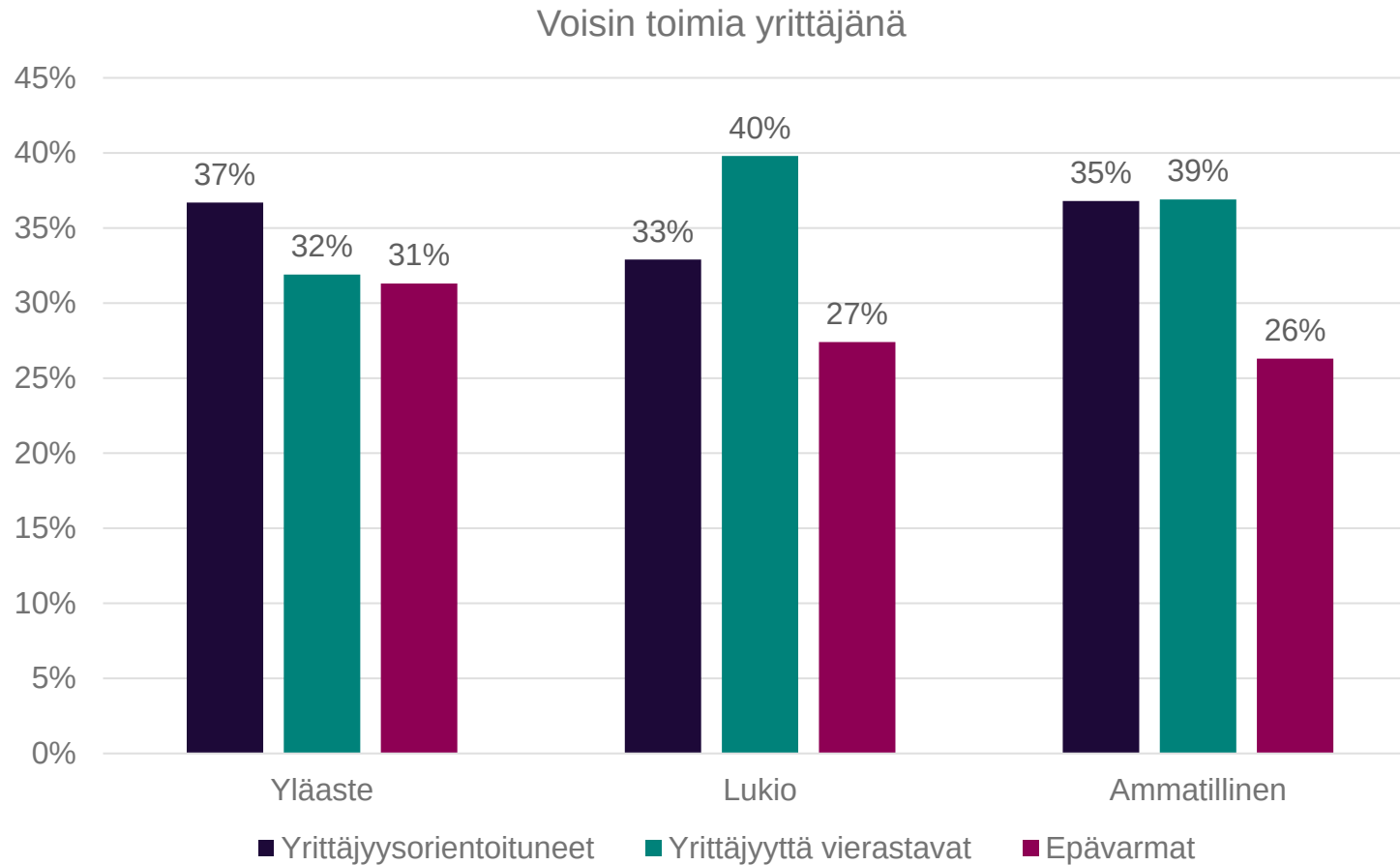


- Vanhempien työssäkäynti vaikuttaa heijastuvan siihen, mitä nuoret itse odottavat työelämältä
- Ne nuoret, joiden kumpikaan vanhemmista ei käy töissä, ilmaisevat huomattavasti vähemmän tulevaisuuden alavalintaan liittyviä tekijöitä kuin muut nuoret

A photograph of three young people (two men and one woman) laughing heartily while riding a roller coaster. The image is overlaid with a semi-transparent purple filter. The person in the foreground on the left is a young man with dark hair, wearing a white t-shirt with 'THE NORTH FACE' printed on it. The person in the middle is a young woman with blonde hair, wearing glasses and a light-colored jacket. The person on the right is a young man with blonde hair, wearing a denim jacket over a white t-shirt. They are all looking upwards and laughing. The background shows the wooden structure of the roller coaster tracks and supports.

TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2021 – nuorten yrittäjäyys

Nuorten suhtautuminen yrittäjyyteen

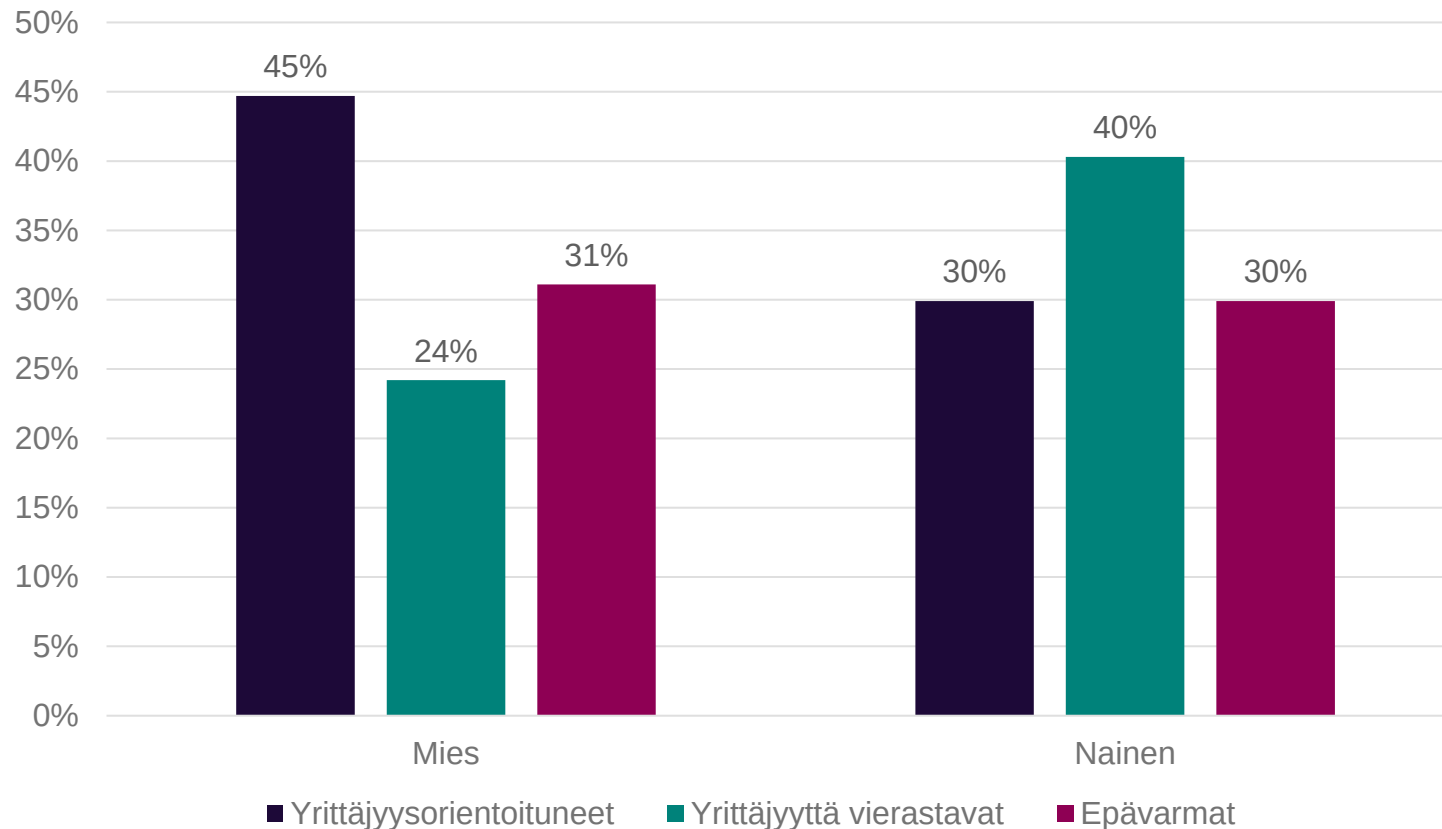


- Yrittäjyyteen myönteisesti suhtautuvien määrä vähenee lukio-opintoihin suuntaavilla
- Ammatillisella toisella asteella, yrittäjyyttä vierastavien määrä puolestaan nousee yläasteeseen verrattuna.

Tekijöitä yrittäjyysorientaation taustalla

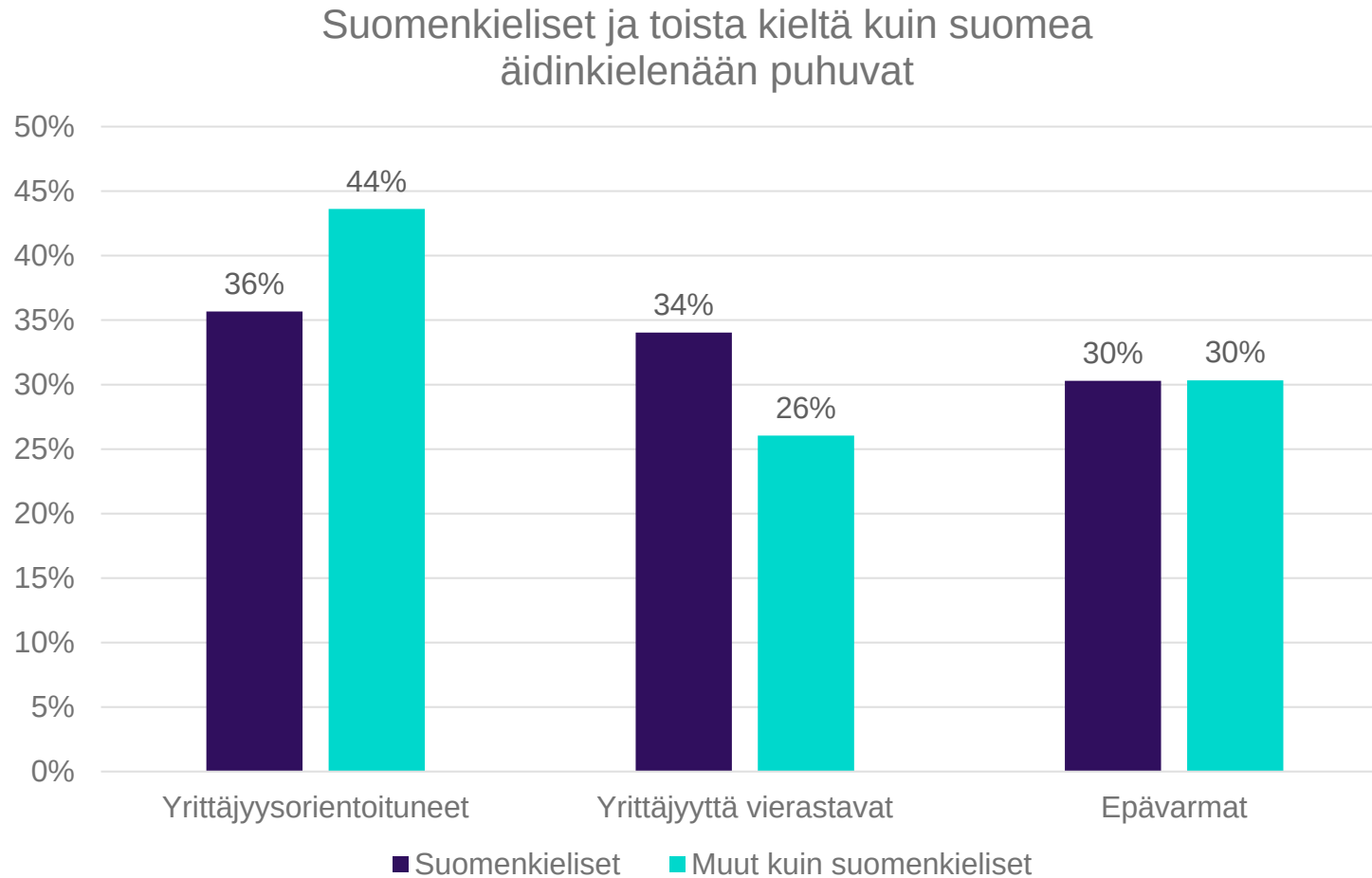
Sukupuoli ja yrittäjyys

Tyttöjen ja poikien väliset erot kiinnostuksessa yrittäjyyteen



- Pojista huomattavasti useampi on suhtautuu myönteisesti mahdolliseen yrittäjyyteen.
- Tytöille tärkeimmät syyt vierastaa yrittäjyyttä on, ettei yrittäjyys kiinnosta (65%) ja ettei usko menestyvänsä yrittäjänä (58%). Tytöt pelkäävät myös poikia useammin, että yrittäjyys veisi liikaa aikaa (49%).
- Yrittäjyydestä kiinnostuneita tyttöjä ja poikia erottaa muun muassa tyttöjen suurempi opiskelumyönteisyys ja vahvempi halu tehdä omien arvojen mukaista työtä.

Kielitausta ja yrittäjäyys

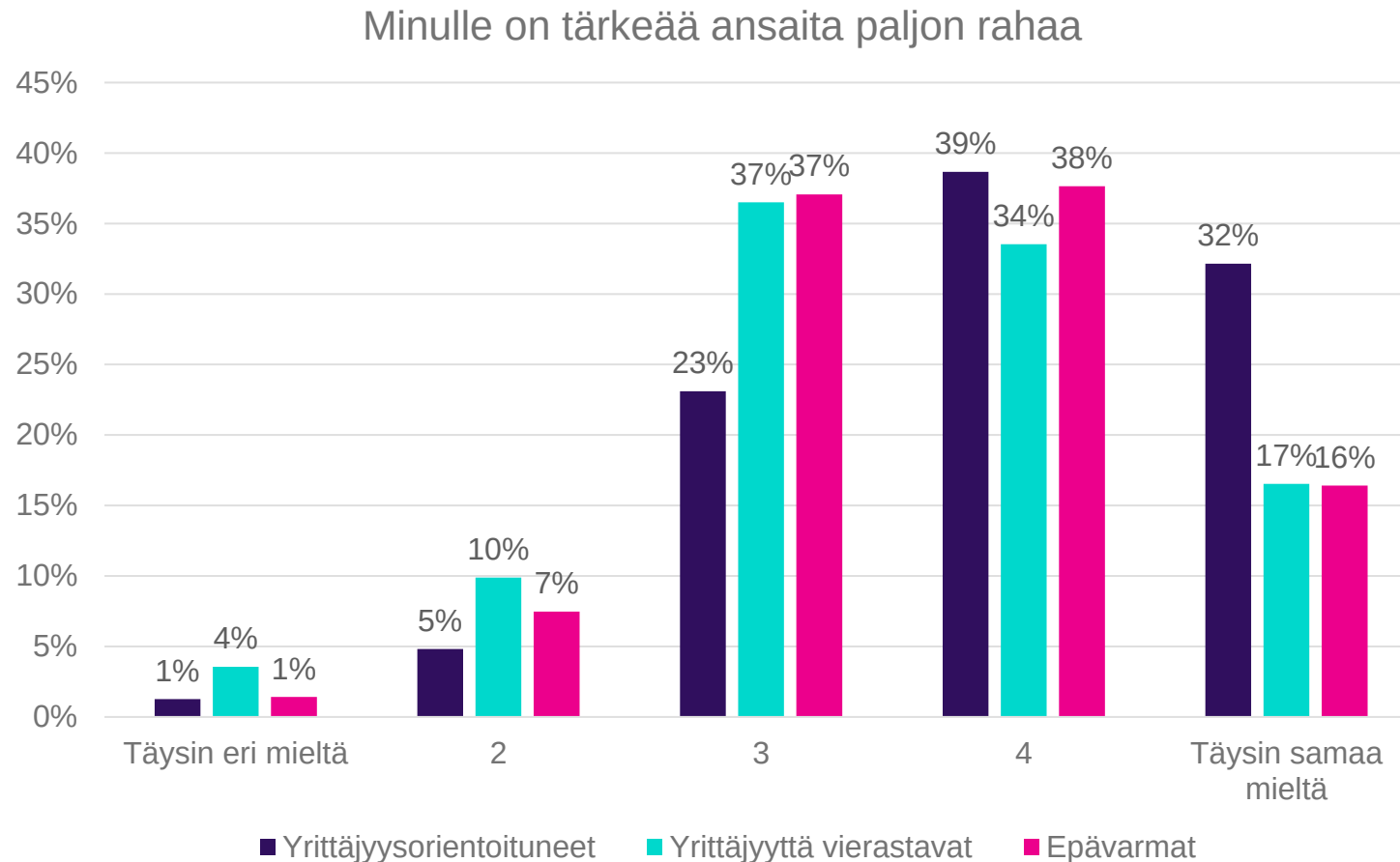


- Suomenkielisten yrittäjyyttä kohtaan osoittama kiinnostus on selvästi matalampi kuin muita kieliä äidinkielenään puhuvien.
- Nuorilla, joiden vanhemmista toinen tai molemmat ovat syntyneet muualla kuin Suomessa, on suurempi kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan
- Sekä ruotsinkieliset että muista kielitaustoista tulevat ovat suomenkielisiä yrittäjyysorientoituneempia.

Nuorten ajatuksissa yrittäjyys
liittyy menestymiseen,
mahdollisuuteen ansaita paljon ja
vapauteen toteuttaa omia ideoita.

Valtaosa (68%) näkee yrittäjät ja
yrittäjyyden keskeisessä roolissa
yhteiskunnan hyvinvoinnin
kannalta.

Materialistiset tavoitteet ja yrittäjyys



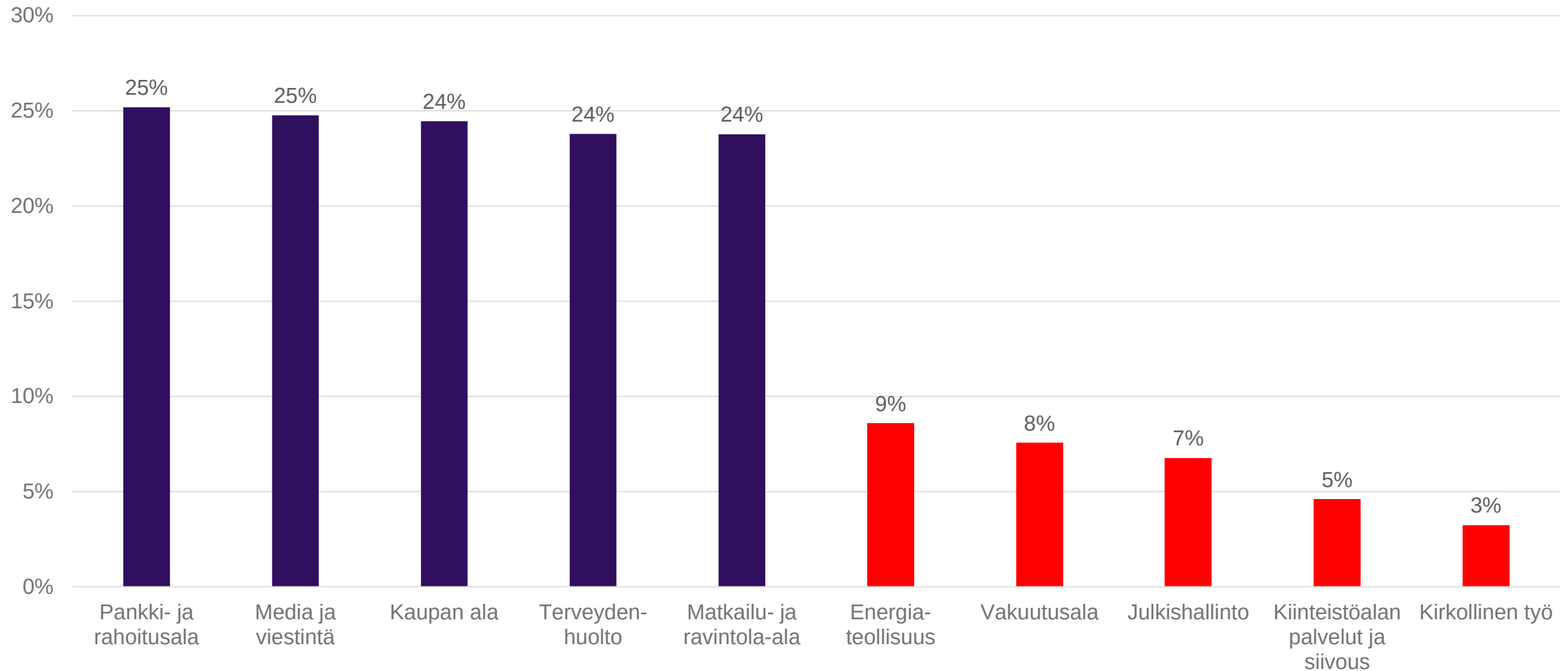
- Yrittäjyysorientoituneille nuorille mahdollisuus ansaita paljon rahaa on tärkeämpää kuin muille
- Yrittäjyyttä vierastavilla korostuvat yleisesti sekä tulevaisuuden työelämän tavoitteiden suhteen pehmeämmät arvot kuin yrittäjyysorientoituneilla
- Yrittäjyysorientoituneiden ja yrittäjyyttä vierastavien nuorten erilaiset arvot heijastuvat kiinnostukseen erilaisia työelämän aloja kohtaan

Yrittäjyysorientaatio ja ala- ja harrastusvalinnat

THE
NORTH
FACED

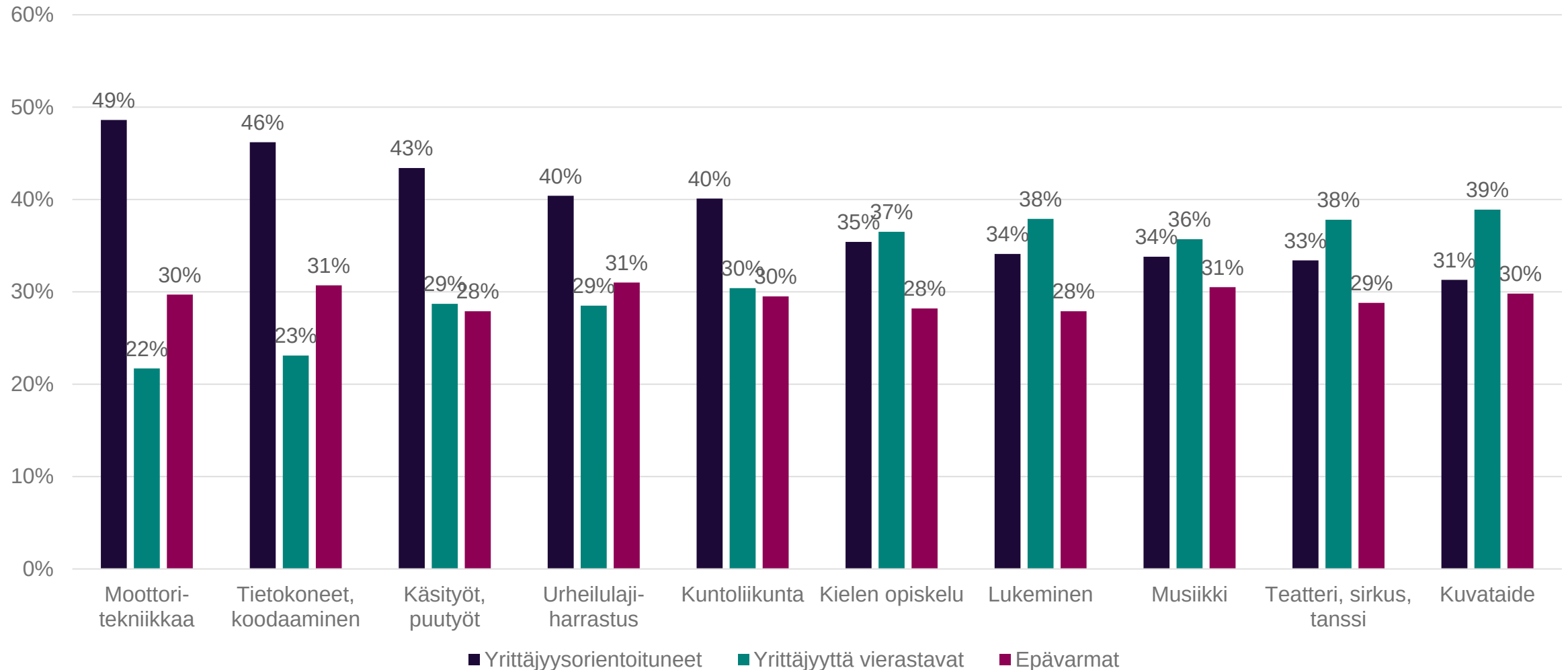
Millä aloilla voisit harkita työskenteleväsi?

Yrittäjyysorientoituneiden halutuimmat ja vähiten halutut alat



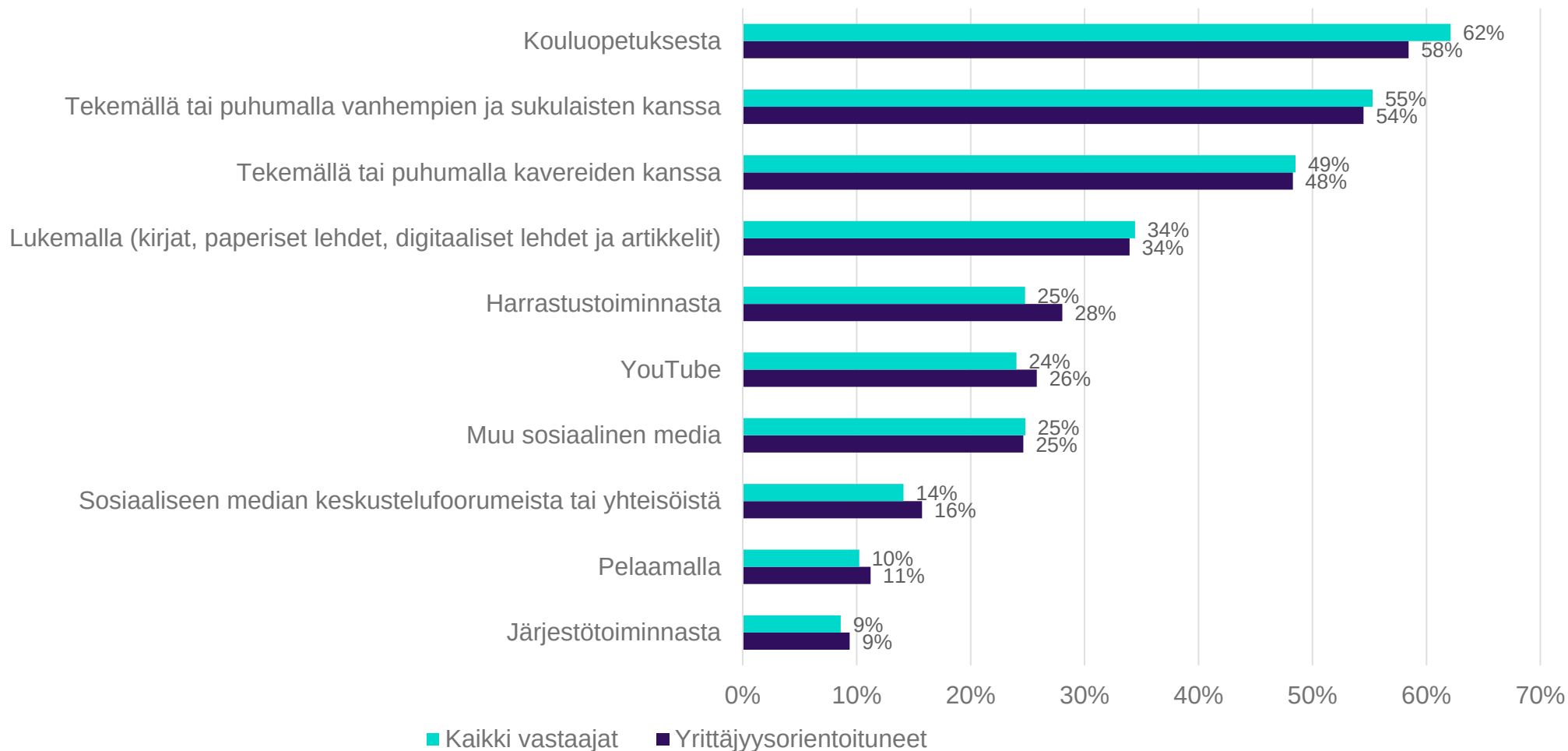
Harrastusten yhteys yrittäjyysorientaatioon

Top5/Bottom5 harrastukset, joissa yrittäjyysorientoituneiden osuus suurin/pienin



Mistä koet saavasti tärkeimmät tulevaisuuden työelämää koskevat tiedot ja taidot?

Yrittäjyysorientoituneet vt. Kaikki vastaajat



Ammattibarometri 2/2021

www.ammattibarometri.fi



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Yleisimmät pula- ja ylitarjonta-ammattit



TOP 15 PULAA TYÖVOIMASTA	TOP 15 YLTARJONTAA TYÖVOIMASTA
Sairaanhoitajat ja terveydenhoitajat	Yleissihteerit
Lähihoitajat	Vaatturit, pukuompelijat, turkkurit, ym.
Sosiaalityön erityisasiantuntijat	Toimittajat
Yleislääkärit	Matkatoimistovirkailijat
Ylilääkärit ja erikoislääkärit	Johdon sihteerit ja osastosihteerit
Lastentarhanopettajat	Painopinnan valmistajat
Puheterapeutit	Painajat
Hammaslääkärit	Mainonnan ja markk. erityisasiantuntijat
Psykologit	Jälkikäsittelijät ja sitomotyöntekijät
Erityisopettajat	Yhteiskunta- ja kulttuuritutkijat
Kodinhoitajat (kotipalvelutoiminta)	<i>Taide- ja kulttuurialan asiantuntijat</i>
<i>Toimisto- ja laitossiivoajat</i>	<i>Kuvataiteilijat</i>
Ylihoitajat ja osastonhoitajat	Graafiset ja multim mediasuunnittelijat
<i>Hitsaajat ja kaasuleikkaajat</i>	Kirjastotyöntekijät
Puhelin- ja asiakaspalvelukesk. myyjät	Huonekalupuusepät ym.
Pulaa paljon Pulaa	Suurta ylitarjontaa Ylitarjontaa

Minne uudet työpaikat syntyivät vuonna 2020?

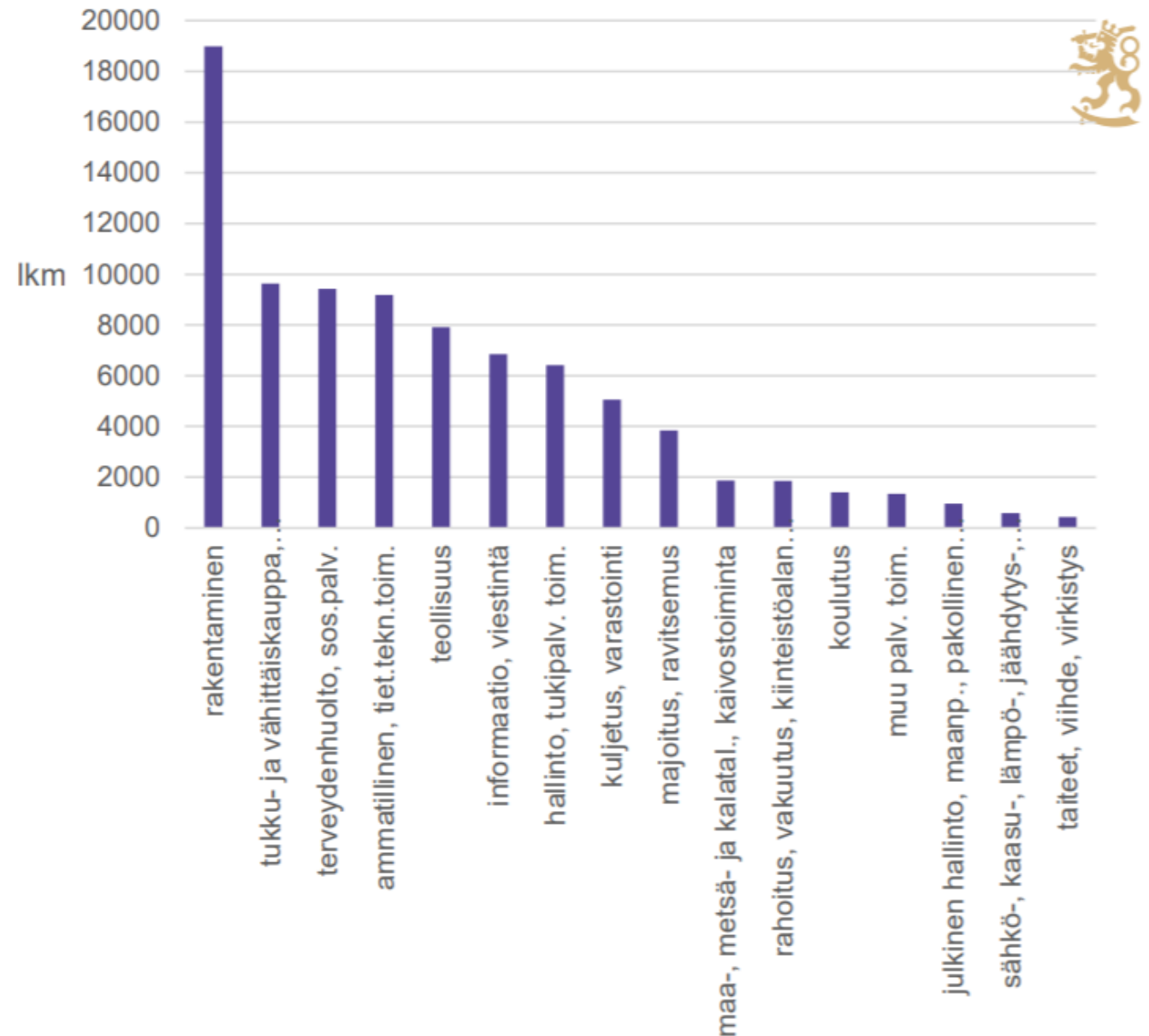
Heikki Räisänen – Minna Ylikännö
Esitys julkistamisinfossa 27.9.2021



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Pula osaavasta työvoimasta kasvun este

- Etenkin rakentamisen toimialalla, mutta mm. kaupan sekä terveys- ja sosiaalipalveluiden aloilla työntekijöitä olisi voitu palkata selvästi enemmän
- Useampi kuin neljä kymmenestä rakennusalan toimipaikasta vastasi, että pula osaavasta työvoimasta on kasvun este



Kiitos!

Lisätietoja:

Liisa Tenhunen-Ruotsalainen, johtaja, Talous ja nuoret TAT
liisa.tenhunen-ruotsalainen@tat.fi

Lauri Vaara, pedagoginen asiantuntija, Talous ja nuoret TAT
lauri.vaara@tat.fi

Riikka Lehtinen, asiantuntija nuorten työelämätaidot, Talous ja nuoret TAT
riikka.lehtinen@tat.fi



Talous ja nuoret TATin palvelut
toinen aste

Bisneskurssit

Kenelle: Toisen asteen opiskelijoille

Mistä on kyse: Maksuton digitaalinen oppimateriaalikokonaisuus taloudesta, työelämästä ja yrittäjyydestä. Jokainen kokonaisuus on 2 op mittainen (38 h). Sisältöjä voi hyödyntää opetuksessa joustavasti, ajasta ja paikasta riippumatta.

Opintokokonaisuuksien aiheet ovat:

1. Oman talouden hallinta
2. Työelämäosaaminen
3. Yrittäjyysosaaminen

Mitä opitaan:

Bisneskurseilla omaksutaan talouteen, työelämään ja kansanväliseen liiketoimintaan liittyviä tietoja ja taitoja, joiden avulla nuoren on helpompi toimia niin yrittäjänä kuin työntekijänäkin omalla työurallaan.

Miten otan kokonaisuuden käyttöön:

- Tutustu oppimateriaalisältöihin osoitteessa → **bisneskurssit.fi**.
- Ota valitsemasi oppimateriaalikokonaisuus oman ryhmäsi käyttöön.
- Osallistu halutessasi maksuttomaan säännöllisin väliajoin järjestettävään opettajankoulutus-webinaariin.



Duunikouts

Kenelle: Yläkoulun ja toisen asteen opiskelijat

Mistä on kyse: Duunikouts on mobiilisovellus, josta nuori valitsee tavoitteeseensa sopivan osion sen mukaisesti onko hakemassa: TET-jaksolle, ensimmäistä työpaikkaa tai uralle kesätöistä.

Duunikouts ohjaa ja auttaa nuorta työelämätaitojen kartuttamisessa, omien vahvuuksien tunnistamisessa, työnhaussa ja työhakemuksen tekemisessä sekä urasuunnittelussa. Duunikoutsista saa myös ladattua osaamispohjaisen CV:n, johon nuoren osaaminen tallentuu sovelluksessa suoritettujen haasteiden myötä.

Mitä opitaan:

- Nuori saa lisätietoa ja valmennusta työelämään siirtymiseen
- Nuori osaa hakea työpaikkaa suoritettuaan Duunikoutsin sisällöt
- Nuori oppii Duunikoutsin avulla tunnistamaan ja arvostamaan omaa osaamistaan sekä näkee omat mahdollisuutensa työelämässä.



Miten otan kokonaisuuden käyttöön:

Duunikoutsin voi ladata **ilmaiseksi Applen ja Googlen sovelluskaupoista**. Duunikouts-opetuspaketti ja ohjeet nuoren ohjaajalle: → www.kunkoululoppuu.fi/duunikouts/nuoren-ohjaajalle

Mun elämä, mun tulevaisuus -kiertue

Kenelle: Toisen asteen opiskelijoille

Mistä on kyse: Valmis oppituntitalenne nuorten tulevaisuudesta ja oman polun löytämisestä lukiovuosien jälkeen.

Mitä opitaan:

- Tulevaisuuden työelämätaitoja
- Työelämätaitojen merkitys tulevaisuudessa
- Tukea oman polun valintaan ja löytämiseen
- Rohkeutta, intoa ja innostusta oman tulevaisuuden suunnittelusta

Miten otan kokonaisuuden käyttöön:

Valmiin oppituntitallenteen voit tilata osoitteesta → tat.fi/kiertueet



Mun elämä, mun työ –kiertue

Kenelle: Toisen asteen opiskelijoille

Mistä on kyse: Valmis oppituntitalenne työelämästä ja omasta taloudesta.

Mitä opitaan:

- Konkreettisia ja käytännönläheisiä vinkkejä työelämästä
- Työelämätaitojen merkitys tulevaisuudessa
- Oman talouden hallinta
- Oivalluksia ja intoa työelämäään siirtymisestä

Miten otan kokonaisuuden käyttöön:

Valmiin oppituntitallenteen voit tilata osoitteesta → tat.fi/kiertueet



”Jos työelämä on oikeasti noin hauskaa, en malta odottaa, että saan työn.”

– kuudesluokkalainen Yrityskylä-päivän jälkeen